

Predikan av Jenny Arnerlöf, Adventsgudstjänst, 2020-11-29, Ett nådens år

Smittspridningen av covid-19 har ökat kraftigt och läget i Sverige är nu mycket allvarligt. Den 11:e november föreslog socialdepartementet en ny förordning om tillfälligt förbud mot servering av alkohol mellan klockan 22:00 och 11:00. Det är en åtgärd i kampen mot smittspridning och trädde i kraft den 20 november.

Media har rapporterat om olika reaktioner och konsekvenser av beslutet. Krogarnas förlust av intäkter, unga vuxnas försök att anpassa sig och nykterhetsrörelsens åsikt att även Systembolaget bör kraftigt begränsa sina öppettider.

När jag läste dagens episteltext från Romarbrevet funderade jag på om Paulus hade jublat över regeringens beslut: "Låt oss leva värdigt, som det hör dagen till, inte med festande och drickande, inte med otukt och orgier". Paulus förmaning gör det lätt att uppfatta honom som en riktig moralist, men det finns något mycket mer i hans ord än förakt för fester.

Hans brev till de kristna i Rom måste läsas med en förståelse av det romerska samhället de levde i. Överklassens fester – så kallade symposier – gick ut på att visa upp värdens förmögenhet och makt. Värden hade möjligheter att bjuda sina gäster på nöje, som egentligen bestod av de starkas exploaterande och utnyttjande av de svaga för att tillfredsställa sina egna begär. Slavar hade inte rätten att trotsa sina ägare, inte ens när de krävde tjänster som idag betraktas som mycket grovt övergrepp.

Den nya förordningen i Sverige vittnar om det allmän kända faktumet att berusning påverkar omdömet. Vittnesbörden som kommit fram genom Me-too rörelsen ger oss ytterligare en inblick i hur makt och berusning kan få människor att göra hemska saker mot bättre vetande. Jag vill inte ens föreställa mig hur det var i Rom på Paulus tid där allt var tillåtit för de mäktiga. Det krävs inte så mycket fantasi att föreställa sig den rädsla som slavar och andra utsatta i Roms samhälle levde med.

Bland de första kristna fanns en stor mängd slavar. Kyrkans främsta sätt att fira gudstjänst var då att samlas till en måltid, där alla skulle få delta oavsett sin ställning i

samhället. Dessa så kallade agapemåltiderna skulle spegla festen som väntar i Guds rike. En fest där alla har lika värde, alla får äta och ingen behöver vara rädd för någon.

Somliga bland Roms kristna hade börjat låta det romerska sättet att festa få prägla agapemåltiderna, vilket betydde att förtryckande och orättvisa mönster hade börjat smyga sig in i samlingarna. Måltiderna präglades av rädsla istället för glädje. Av brevet till det kristna i Korinth kan man se ett liknande förfall.

Bakom Paulus uppmaning finns övertygelsen om att Kristi kropp, församlingen, inte skall vara en plats där man härmar världens fester. Den skall vara en försmak av den nya skapelsen och den nya världsordningen som Sune talade om förra söndagen.

Det var en åtgärd mot ett förtryckande mörker som Paulus skrev förmaningen att i stället se och bejaka Guds avbild i varje människa. Paulus förstod att våra begär kan bli oss övermäktiga – båda de rent fysiska och de själsliga som begären efter status (status är oftast vad strider och avund handlar om). Att ge efter för våra begär är lika lätt som att sova när det är natt, menade Paulus.

Förmaningarna i Romarbrevet är skrivna som en väckarklocka. I förmaningarna finns också uppmuntran att rusta oss för denna kamp mot begäran; Det är svårt att förbli vaken när det är mörkt ute.

”Ljusets rustning” låter oerhört vackert. I brevet till de kristna i Rom utvecklar Paulus inte vad han menar med begreppet. Men i Första Tessalonikerbrevet skrev han att rustningen är tro, hopp och agapekärlek. Agapekärlek är ju kärlek som söker en annans bästa, ofta på bekostnad av en själva. Dessa dygder – tro, hopp och kärlek – är inte sentimentalitet. De utgör ljusets vapen i kampen mot mörker.

Ibland tycks vi tro att de första kristnas kamp är inte vår tids kamp. Så mycket har ju blivit bättre; Ljuset har absolut vunnit mark under historiens gång. Men maktkampen mellan de starka och svaga pågår än. Under veckan har Svenska Dagbladet rapporterat om det skrämmande antalet barn som har blivit utsatta för övergrepp genom datorspel. Det senaste året har vi också kunnat läsa om ett ökade antal unga som säljer sig själva

för sexuella tjänster för att kunna överleva. Under våra diakoni-vandringar möter vi mer människor än någonsin som är hungriga mitt i centrala Stockholm.

Vi lever alltså fortfarande i en värld där de starkas begär drabbar de svaga brutalt, och de starkas likgiltighet lämnar de svaga i misär. Allt detta är väldigt mörkt, och det är i mörkret som Adventstiden börjar. Advent hjälper oss att komma ihåg att vi inte är utan hjälp.

Som folkskarorna ropade hosianna när Jesus red in i Jerusalem, har vi sjungit hosianna idag. Det är ett rop på hjälp som också blivit en hyllning till Kristus som är konungen som kom för att rädda – båda de svaga och de starka. Kristus är den starke som visar upp sin makt i svaghet. När han red in i Jerusalem på en åsnerygg var det inte för att han inte orkade gå. Utifrån evangeliernas berättelser har någon räknat ut att Jesus gick 5 000 km under de tre åren som han var verksam.

Jesus färd på en åsna var medvetet symbolisk och subversiv. Israels folk (och på sikt evangelisterna Matteus, Markus, Lukas och Johannes) skulle tänka på profeten Sakarjas ord, medan symboliken skulle gå helt förbi de romerska soldaterna. Profeten Sakarjas ord handlade om en annorlunda sorts kung – en ödmjuk och mäktig kung. Folkets jubel och firande skulle snart tystna, och innan veckan var slut hade Jesus mött mörkrets makt med den största uppvisning av styrka, tyglad i svaghet, som världen någonsin känt. Jesus gjorde det för de svaga, han gjorde det för de starka, och han gjorde det för var och en av oss, för att vi alla innehåller en blandning av styrka och svaghet.

Jesus gjorde sig ödmjuk inför Gud och Gud upphöjde honom. Han har visat oss att sann gudomliga makt är korsets makt, det vill säga att lägga ner status och egna begär för att rädda och skydda de maktlösa.

Jesus har inte bara räddat oss från vårt maktlösa slaveri under mörkret. Han stärker oss för tjänst i sitt namn, och han håller på att förvandla oss till människor som använder vår makt på sätt som härmar hans eget exempel. Detta är vad Paulus syftar på när han uppmanar oss att ta på "ljusets rustning".

Det faktum att det är "rustning" tyder som sagt på en kamp. För att hitta och bibehålla orken att vara ett värn för de svaga behöver vi idag på Första advent ta på oss ljusets rustning. Det räcker inte att bara tända stämningsfulla ljus.

Alla de invändningar som vi hör inombords, invändningar som vill hålla oss passiva, skulle Paulus kalla "nattens sätt att tänka". Paulus kallar oss att i praktisk handling iklädda oss Herren Jesus Kristus. Det betyder att vi ur tro, hopp och kärlek till Kristus övar vi upp vår förmåga att höra hans röst, och som lärjungarna i dagens evangelium göra vad Jesus leder oss att göra.

Jesus vet att alla inte kan skapa säkra mötesplatser för barn och unga, och alla kan inte vara ute och ge mat till de hungriga; Gud begär inte det vi inte kan göra. Men alla kan be och alla kan uppmuntra dem som kan jobba med verksamhet. Många kan ge gåvor som möjliggör andras viktiga arbete.

Vi har styrkor som tillsammans kan forma ett mäktigt värn om de svaga som finns mitt ibland oss. Löftet som vi kan lita oss emot när vi i svaghet föregriper en ny världsordning står i Jakobsbrevets fjärde kapitel: "Ödmjuka er inför Herren, och han skall upphöja er."

Det är advent; tiden mellan tiderna. Tiden mellan Kristus första ankomst till vår mörka värld och hans efterlängtrade återkomst. Evangeliet för oss idag är att vi får delta i Advents äventyr, som är att påminna världen att Kristus, den strålande morgonstjärnan, har gått upp i världens natt och gryningen är på gång. Må ljuset av hans kärlek och löftet om hans närvaro sätta våra hjärtan i brand. Amen.